

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 marca 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jan Kremer (spr.)
Sędziowie:	SSA Andrzej Struzik SSA Paweł Czepiel
Protokolant:	st. sekr. sądowy Katarzyna Wilczura

po rozpoznaniu w dniu 9 marca 2018 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) S.A. w K.

przeciwko M. C.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 19 stycznia 2017 r. sygn. akt I C 1975/13

1. oddała apelację;
2. zasądza od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę 4050 zł (cztery tysiące pięćdziesiąt złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego;
3. przyznaje od Skarbu Państwa- Sądu Okręgowego w Krakowie na rzecz kuratora J. J. kwotę 4050 zł (cztery tysiące pięćdziesiąt złotych) tytułem wynagrodzenia kuratora pozwanego.

SSA Andrzej Struzik SSA Jan Kremer SSA Paweł Czepiel

I ACa 1241/17

UZASADNIENIE

W dniu 15 listopada 2013 roku strona powodowa (...) S.A. wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanego M. C. kwoty 145.300 złotych wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia wniesienia pozwu oraz o zasądzenie kosztów postępowania.

W uzasadnieniu strona powodowa wskazała, iż w dniu 22 grudnia 2010 roku, będąc reprezentowana przez prezesa zarządu M. L. oraz wiceprezesa zarządu M. M., zawarła z pozwanym ustną umowę pożyczki kwoty 145.300 złotych. Termin zwrotu pożyczki nie został uzgodniony z góry, natomiast miał nastąpić po ustnym wezwaniu ze strony powodowej. Następnego dnia strona powodowa przelała ze swojego konta na rzecz pozwanego dochodząc kwotę, którą został uznany rachunek bankowy należący do pozwanego. Wskazała nadto, iż w dniu 9 września 2013 roku doszło do spotkania pomiędzy M. L. a pozwanym, podczas którego pożyczkobiorca został wezwany do zwrotu pożyczki. W odpowiedzi M. C. wskazał, iż pożyczonej kwoty nie zwróci albowiem nie ma wystarczających środków i w związku z tym pożyczka winna być przez stronę powodową umorzona.

Zarządzeniem z dnia 22 grudnia 2015 roku ustanowiono kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu M. C. w osobie aplikantki adwokackiej J. J..

W odpowiedzi na pozew kurator dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego wniósł o oddalenie powództwa w całości, zasądzenie na rzecz pozwanego kosztów postępowania oraz o zasądzenie na rzecz kuratora wynagrodzenia za reprezentowanie nieznanego z miejsca pobytu. W uzasadnieniu podniósł, iż roszczenia strony powodowej są niejasne i budzą wątpliwości. Zarzucono, że pomimo, iż umowa dotyczyła wysokiej kwoty nie została sporządzona na piśmie, a jej zawarcia nie mogą potwierdzić świadkowie. Nadto niejasne pozostają okoliczności w jakich miało dojść do wypowiedzenia umowy pożyczki, gdyż także brak jakiegokolwiek potwierdzenia na piśmie w tym aspekcie, a także owej okoliczności nie mogą potwierdzić żadni świadkowie. Nadto druk potwierdzenia przelewu z konta strony powodowej nie pozwala uznać go za precyzyjny, a z zawartego w nim opisu „pożyczka” nie wynika kto, komu i na jakich warunkach jej udzielił.

Sąd Okręgowy uwzględnił powództwo modyfikując jedynie datę wymagalności odsetek i w tym zakresie obejmującym okres od 15 listopada 2013 r. do dnia 22 grudnia 2013 r. powództwo oddalił, orzekł o kosztach procesu i wynagrodzeniu kuratora.

Sąd Okręgowy ustalił, że pozwany M. C. na dzień 9 listopada 2012 roku, 4 listopada 2012 roku oraz na dzień 15 listopada 2013 roku wchodził w skład organu (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w S., pełniąc funkcję prezesa jej zarządu. Członkami rady nadzorczej owej spółki byli wówczas: M. L., R. G., J. L., M. M. oraz M. G. (1). Postanowieniem z dnia 9 sierpnia 2013 roku Sąd Rejonowy Katowice- Wschód w Katowicach w sprawie sygn. akt X GU 59/13/10 ogłosił upadłość z możliwością zawarcia układu dłużnika (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w S.. Również wówczas strony pełniły dotychczas zajmowane funkcje.

Organem uprawnionym do reprezentowania (...) S.A. z siedzibą w K. jest zarząd. W jego skład wchodzi prezes oraz wiceprezes. Funkcję prezesa pełni M. L., a wiceprezesa M. M.. Każdy z członków zarządu upoważniony jest do samodzielnego składania oświadczeń woli imieniem spółki, jak też do wszystkich czynności sądowych i pozasądowych. Na miesiąc listopad 2013 roku członkami organu nadzoru- rady nadzorczej byli: A. O., R. G., P. B., M. G. (1) oraz J. L..

Spółki (...) S.A i (...) S.A. współpracowały ze sobą.

W dniu 22 grudnia 2010 roku miało miejsce spotkanie pomiędzy prezesem zarządu (...) S.A. M. L., wiceprezesem M. M. a pozwanym M. C.. Podczas niego pozwany poprosił M. L. i M. M. o pożyczanie mu kwoty 145.300 złotych. Członkowie zarządu nie dopytywali na jakie konkretne cele pozwany zamierza przeznaczyć ową kwotę, gdyż mieli do niego pełne zaufanie, a to z uwagi na współpracę zawodową związaną ze wspólnym kupnem i rozwijaniem spółki w 2007 roku. Wiedzieli tylko, iż są to potrzeby prywatne pozwanego. Mężczyźni umówili się na zwrot pożyczonej kwoty do trzech lat. Umówiono się, iż od pożyczonej kwoty pieniężnej zostaną naliczone odsetki w wysokości niższej od odsetek ustawowych za opóźnienie.

W dniu 23 grudnia 2010 roku (...) S.A. dokonała przelewu kwoty 145.300 złotych z rachunku numer (...) prowadzonego przez (...) Bank (...) S.A. na rachunek numer (...) prowadzonego przez (...) Bank Oddział w D.. Jako odbiorcę wskazano M. C. (ul. (...) (...)-(...) L.). W treści dokonywanej operacji zawarto opis: (...)

Z uwagi na zanikający kontakt pozwanego ze strona powodową, w dniu 13 września 2013 roku M. L. zażądał od M. C. zwrotu udzielonej pożyczki, a zatem kwoty 145.300 złotych. Wówczas usłyszał, iż pozwany nie dysponuje owymi środkami pieniężnymi i ich nie zwróci.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z powołanych powyżej dokumentów, zeznań świadka M. G. (2) oraz na podstawie zeznań członków zarządu strony powodowej- M. L. oraz M. M..

Autentyczność i prawdziwość dowodów z dokumentów nie była kwestionowana w toku postępowania. Ich wiarygodność i moc dowodowa nie budzi zatem wątpliwości, a także powołane dokumenty były zbieżne z pozostałym materiałem dowodowym w postaci zeznań członków zarządu strony powodowej. Dokument urzędowy nie był kwestionowany przez strony i mógł stanowić dowód na okoliczności urzędowo w nim stwierdzone.

Zeznania świadka M. G. (2) zostały uznane przez Sąd za wiarygodne, jednak tylko w niewielkim stopniu przyczyniły się do ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie. Świadek nie posiadał szczegółowych informacji na temat zawartej przez strony spornej umowy, gdyż jak sam przyznał był członkiem rady nadzorczej powodowej spółki, a sprawami inwestycyjnymi zajmował się zarząd. Tym niemniej zeznający posiadał ogólne informacje na temat sprawy, w tym najistotniejsze, a dotyczące faktu udzielenia pozwanemu pożyczki oraz kłopotami związanymi z odzyskaniem pożyczonej kwoty pieniężnej. Sąd zwrócił uwagę, iż M. G. (2) nie pełni obecnie żadnej funkcji w powodowej spółce, zatem jest osobą w pełni obiektywną, niezainteresowaną konkretnym rozstrzygnięciem sprawy.

Sąd w całości uznał zeznania prezesa zarządu M. L. oraz wiceprezesa zarządu strony powodowej M. M. za wiarygodne, jako spójne i logiczne. Twierdzenia zeznających nie tylko wzajemnie ze sobą korespondowały, ale także ze zgromadzonymi w sprawie dokumentami. Nie uszło uwadze Sądu, iż świadkowie w bardzo logiczny sposób potrafili wytłumaczyć powód, dla którego nie zawarli umowy pożyczki z pozwanym na piśmie, pomimo, iż sporna kwota jest kwotą znaczną. Skoro strony postępowania pozostawały ze sobą od kilku lat we współpracy, razem kupili i rozwijali spółkę (...) S.A (co potwierdzają odpisy z KRS), to zgodnie z zasadami doświadczenia życiowego, strona powodowa mogła obdarzyć pozwanego takim zaufaniem, które pozwoliło na pozostanie tylko i wyłącznie przy formie ustnej umowy.

Sąd zdecydował się dopuścić dowód z przesłuchania reprezentantów strony powodowej, bacząc, iż zgodnie z treścią art. 302 § 1 k.p.c. gdy z przyczyn natury faktycznej lub prawnej przesłuchać można co do okoliczności spornych jedną tylko stronę, sąd oceni, czy mimo to należy przesłuchać tę stronę, czy też dowód ten pominąć w zupełności. Sąd postąpił tak samo, gdy druga strona lub niektórzy ze współuczestników nie stawili się na przesłuchanie stron lub odmówili zeznań. Niewątpliwie w niniejszej sprawie niemożliwe było przesłuchanie pozwanego M. C. w charakterze strony, albowiem pomimo podjętych czynności procesowych, nie udało się ustalić aktualnego miejsca pobytu pozwanego, co nade wszystko skutkowało ustanowieniem dla niego kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu.

Z drugiej również strony, Sąd nie dopuścił się naruszenia przepisu art. 74 § 1 k.c., który od dnia 8 września 2016 roku stanowi, iż zastrzeżenie formy pisemnej, dokumentowej albo elektronicznej bez rygору nieważności ma ten skutek, że w razie niezachowania zastrzeżonej formy nie jest w sporze dopuszczalny dowód z zeznań świadków lub z przesłuchania stron na fakt dokonania czynności. Przepisu tego nie stosuje się, gdy zachowanie formy pisemnej, dokumentowej albo elektronicznej jest zastrzeżone jedynie dla wywołania określonych skutków czynności prawnej, jako że zgodnie z treścią § 2 tegoż artykułu, jednakże mimo niezachowania formy pisemnej, dokumentowej albo elektronicznej przewidzianej dla celów dowodowych dowód z zeznań świadków lub z przesłuchania stron jest dopuszczalny, jeżeli obie strony wyrażą na to zgodę, żąda tego konsument w sporze z przedsiębiorcą albo fakt dokonania czynności prawnej jest uprawdopodobniony za pomocą dokumentu. Odnosząc powołany przepis co realiów niniejszej sprawy należy zauważyć, iż co do zasady dla umowy pożyczki na kwotę opiewającą powyżej 1 tysiąca złotych wymagana jest forma dokumentowa, a zatem w przypadku sporu, przesłuchanie stron na fakt dokonania czynności nie jest dopuszczalne. Jednak § 2 art. 74 k.c. zawiera odstępstwa od niniejszej zasady, między innymi w przypadku, gdy fakt dokonania czynności jest uprawdopodobniony za pomocą dokumentu. Należy podzielić pogląd Sądu Najwyższego zaprezentowany w wyroku z dnia 14 października 2009 r., sygn. akt V CSK 109/09, stanowiący, iż uprawdopodobnić

dokonanie czynności prawnej może nie tylko podpisane pismo spełniające kryteria dokumentu prywatnego, ale także każda wzmianka, zapisek czy informacja zawierająca treść bezpośrednio lub pośrednio wskazującą, że określona czynność prawna doszła do skutku. Pismo, o którym mówi art. 74 § 2 k.c. nie ma stanowić dowodu dokonania czynności prawnej, lecz jedynie stwarzać podstawy do przypuszczeń, że czynność nastąpiła. Sam fakt jej podjęcia ma być dopiero udowodniany zeznaniami świadków i stron, a zatem środkami przewidzianymi w katalogu dowodów. Odbitka faksowa spełnia kryteria początku dowodu na piśmie, informacje są bowiem na niej wyrażone pisemnie. Podpis nie jest natomiast konieczny. Zatem odnosząc powyższe do realiów niniejszej sprawy należy zauważyć, iż fakt dokonania umowy pożyczki został uprawdopodobniony za pomocą potwierdzenia transakcji bankowej dokonanej z rachunku strony powodowej, a uznanej na rachunku pozwanego.

Sąd Okręgowy wskazał, że strona powodowa dochodziła w niniejszej sprawie od pozwanego kwoty 145.300 złotych tytułem udzielonej pożyczki wraz z odsetkami ustawowymi od tej kwoty od dnia wniesienia pozwu. Stosownie do treści art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Umowa pożyczki, której wartość przekracza tysiąc złotych, wymaga zachowania formy dokumentowej (§ 2). W okolicznościach niniejszej sprawy strona powodowa, stosownie do treści art. 6 k.c., była zobligowana do wykazania zasadności swego roszczenia, tj. faktu zawarcia umowy pożyczki i jej warunków (m.in. kwoty, terminów spłaty, wysokości odsetek) oraz dokonania w ramach tej umowy wydania pozwanemu przedmiotu umowy, tj. wypłaty środków pieniężnych i strona powodowa powyższemu obowiązkowi w pełni podołała. Fakt zawarcia umowy pożyczki i jej wysokości, wykazała dowodem z dokumentu w postaci potwierdzenia transakcji dokonanej z należącego do niej rachunku bankowego, a uznanej na rachunku należącym do pozwanego. Należy zwrócić uwagę, iż początkiem dowodu na piśmie, czyli dokumentem wykazującym, iż czynność została dokonana, może być każdy dokument, którego treść bezpośrednio lub pośrednio wskazuje na fakt dokonania czynności. Nie jest konieczne, aby pismo to pochodziło od strony, przeciwko której taki dowód będzie prowadzony, ani też aby było podpisane przez jedną ze stron. Może to być dokument prywatny albo urzędowy, wystarczy list, dowód wpłaty, wycinek prasowy, wydruk komputerowy, telefaksowy, telegram itp. (tak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 września 2004 roku, sygn. akt II CK 527/03). Natomiast złożenie oświadczenia o wypowiedzeniu umowy przez prezesa zarządu strony powodowej, wykazała dowodami z zeznań stron. Umowa pożyczki jest umową konsensualną, dwustronnie zobowiązującą. Obowiązkowi pożyczkodawcy do przeniesienia własności przedmiotu umowy na pożyczkobiorcę odpowiada obowiązek zwrotu, czyli przeniesienia przez pożyczkobiorcę na pożyczkodawcę przedmiotu umowy, powiększonego o ewentualne wynagrodzenie ustalone w umowie. Zważając na powyższe stwierdzić należy, że w wyniku zawarcia przez pozwanego umowy pożyczki z dnia 22.12.2010 roku doszło po jego stronie do zaktualizowania się obowiązku zwrotu przedmiotu umowy. Konstrukcja umowy pożyczki, jako dwustronnie zobowiązującej warunkuje powstanie takiego obowiązku pożyczkobiorcy uprzednim przeniesieniem na niego własności przedmiotu umowy, a jak wynika z treści potwierdzenia transakcji na rachunkach bankowych stron, takie przeniesienie miało miejsce, zobowiązanie zatem powstało i jest wymagalne. W sprawie nie pojawiły się żadne dowody świadczące o tym, iż doszło do spełnienia zobowiązania ciążącym na pożyczkobiorcy, a zatem by zwrócił udzieloną mu przez stronę powodową pożyczkę, bądź że doszło do jego wygaśnięcia w inny sposób.

Zgromadzony materiał dowodowy wykazał, iż prezes zarządu strony powodowej M. L. w dniu 13 września 2013 roku złożył wobec pozwanego ustne wypowiedzenie umowy pożyczki, jednakże podjęte działania nie mogły odnieść skutku prawnego. Powódka nie udowodniła bowiem, że w dacie złożenia ustnego wypowiedzenia umowy pożyczki pozwanemu był się on niewypłacalny. Przewidziana w art. 458 k.c. sankcja w postaci możliwości żądania przez wierzyciela spełnienia przez dłużnika świadczenia bez względu na zastrzeżony termin została zastrzeżona na wypadek niewypłacalności dłużnika. W niniejszej sprawie strony zawarły umowę pożyczki w dniu 22 grudnia 2010r., a termin spełnienia świadczenia był określony i wynosił 3 lata. Upływ terminu 3 lat obligował M. C. do zwrotu pożyczonej kwoty pieniężnej niezwłocznie, czyli dnia 23 grudnia 2013r. W tym dniu bowiem całe świadczenie stało się wymagalne.

(...) S.A. domagała się zasądzenia spornej kwoty wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu, zatem od dnia 15 listopada 2013 roku, co biorąc pod uwagę powyższe podlegało oddaleniu w zakresie żądania zasądzenia

odsetek od dnia 15 listopada 2013 roku do dnia 22 grudnia 2013 roku. W pozostałym zakresie żądanie zasądzenia odsetek zasługiwało na uwzględnienie. Należy wskazać, że podstawą prawną żądania przez stronę powodową odsetek ustawowych za opóźnienie jest art. 481 § 1 k.c., który stanowi, iż jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Opóźnienie następuje natomiast wtedy, gdy dłużnik nie spełnia świadczenia w terminie oznaczonym w sposób dostatecznie ścisły lub wynikający z właściwości zobowiązania, a w przypadku gdy termin świadczenia nie był w ten sposób oznaczony – jeżeli nie spełnia świadczenia niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. W związku z nowelizacją treści art. 481 k.c., dokonaną ustawą z dnia 9 października 2015 roku (Dz. U. poz. 1830), która zaczęła obowiązywać z dniem 1 stycznia 2016 roku, Sąd zasądził odsetki ustawowe do dnia 31 grudnia 2015 roku, natomiast od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty zostały zasądzone odsetki ustawowe za opóźnienie.

O kosztach procesu orzeczono w punkcie II wyroku. Zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, wyrażonej w art. 98 k.p.c. w zw. z § 6 pkt. 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. 2002, Nr 163, poz. 1348 z późn. zm.), uznając, że strona powodowa wygrała w całości proces, Sąd zasądził od pozwanego jako przegrywającego na rzecz strony powodowej 14.583,32 złotych, na którą złożyły się kwoty: 7.265 złotych tytułem opłaty sądowej od pozwu, 3.600 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego, 17 złotych tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa oraz 3.600 złotych tytułem wpłaconej zaliczki na poczet ustanowienia kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego, a także kwota 101,32 zł. tytułem kosztów postępowania związanych z doręczeniem korespondencji za pośrednictwem komornika sądowego.

Z uwagi na fakt, iż miejsce pobytu pozwanego nie było znane, ustanowiono kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu, który złożył do akt sprawy odpowiedź na pozew. W konsekwencji w punkcie III wyroku Sąd zasądził wynagrodzenie od Skarbu Państwa- Sądu Okręgowego w Krakowie na rzecz aplikantki adwokackiej I. J. J., odbywającej aplikację w kancelarii (...) (ul. (...) (...)-(...) K.), pełniącej tą funkcję. O wysokości wynagrodzenia kuratora Sąd orzekł na podstawie § 1 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 13 listopada 2013 roku w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej w zw. z § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. Tym samym biorąc pod uwagę nakład pracy kuratora Sąd przyznał mu kwotę 3.600 złotych.

Wyrok ten zaskarżył pozwany - kurator – w części uwzględniającej powództwo i zarzucił, że doszło do naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. poprzez błędną ocenę dokumentu przelewu bankowego – potwierdzenia transakcji i uznania, że dokument ten uprawdopodobnia fakt zawarcia umowy pożyczki, jak i przekazania dochodzonej kwoty pozwanemu, nie spełnia wymogów z art. 78 k.c. Ponadto zarzucił naruszenie prawa materialnego art. 74 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 720 § 2 k.c. przez jego wadliwe zastosowanie polegające na uznaniu, że potwierdzenie transakcji można poczytać za dokument uprawdopodobniający czynność za pomocą pisma i w konsekwencji uznanie za uzasadnione dopuszczenie dowodu z zeznań świadków i przesłuchania strony, przy braku przesłanek osłabiających rygoryzm art. 74 § 1 k.c.; art. 74 § 2 k.c. wadliwie zastosowano przyjmując, że potwierdzenie transakcji jest początkiem dowodu na piśmie. W związku z powyższymi zarzutami wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości.

Powód wniósł o oddalenie apelacji, odwołując się między innymi do logiczności i precyzji wyводу Sądu.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja pozwanego nie jest zasadna.

Sąd Apelacyjny podziela ustalenia faktyczne i wywody prawne Sądu I instancji i przyjmuje je za własne.

Odnosząc się do naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Sąd Apelacyjny wskazuje, że z potwierdzenia transakcji z dnia 23 grudnia 2010 r. jednoznacznie wynika osoba odbiorcy przelewu na kwotę 145 300zł, a był nim pozwany M. C.. Dwukrotnie

wskazano jego dane wraz z adresem, ponadto jednoznacznie wskazano „(...)”. Treść przelewu identyfikuje odbiorcą, a wskazanie opisu operacji wskazuje na zawarcie umowy pożyczki i odwołanie się do niej. Wreszcie gdyby pozwany uważał, że przelana kwota nie jest mu należna, lub wynika z innego tytułu uwzględniając upływ czasu miał możliwość podjęcia stosownych działań. Podkreślić należy, że potwierdzenia przelewu jest opisane danymi pozwanego, a bank miał możliwość zidentyfikowania osoby odbiorcy i zgodności konta z osobą w stanie prawnym obowiązującym w 2010 r. i przy ówczesnych warunkach technicznych.

W sprawie zachodzą również przesłanki z art. 74 k.c., pozwany zaciągał pożyczkę jako osoba fizyczna na własny użytek, a co równie istotne potwierdzenie przelewu bankowego stanowi co najmniej początek dowodu na piśmie. W związku z tym także zarzut naruszenia prawa materialnego nie był zasadny, gdyż istniały przesłanki dla dopuszczenia dowodu z przesłuchania świadków i strony powodowej, a więc Sąd I instancji nie uchybił obowiązującym przepisom (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 września 2004 r. II CK 527/03, ” Początkiem dowodu na piśmie, czyli dokumentem wykazującym, iż czynność została dokonana, może być każdy dokument, którego treść bezpośrednio lub pośrednio wskazuje na fakt dokonania czynności.

Nie jest konieczne, aby pismo to pochodziło od strony, przeciwko której taki dowód będzie prowadzony, ani też aby było podpisane przez jedną ze stron. Może to być dokument prywatny albo urzędowy, wystarczy list, dowód wpłaty, wycinek prasowy, wydruk komputerowy, telefaksowy, telegram itp. - LEX nr 174143)

Z przedstawionych przyczyn apelacja uległa oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c., a o kosztach orzeczono na podstawie 98 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 listopada 2013 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej (Dz.U.2013.1476) oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie - §2 pkt 6 i § 10 ust. 1 pkt 2 (Dz. U.2015.1800 ze zm.).

SSA Andrzej Struzik SSA Jan Kremer SSA Paweł Czepiel